

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за избор на доцент

по професионално направление 2.1. Филология (Общо и сравнително езиковедие – угрофински езици), обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ в ДВ бр. 20/17.03.2015 г. с единствен кандидат **гл. ас. д-р Ина Георгиева Вишоградска**

Образование и професионална квалификация

Гл. ас. д-р Ина Вишоградска е възпитаничка на Сегедския университет (Унгария), където получава магистърска степен по английска филология (2000 г.) и по унгарска филология (2001 г.). Има пет специализации по езиковедие в престижни научни и образователни институции, сред които са Лайденският и Будапещенският университет. През 2008 г. Ина Вишоградска защитава докторска дисертация на тема „*Вокалната хармония в унгарския език (с оглед адаптирането на заемки)*“.

Преподавателска дейност

Ина Вишоградска преподава като хоноруван асистент по английски език в ДЕО на СУ „Св. Климент Охридски“ от 2002 до 2009 г., а от 2004 до 2009 г. и като хоноруван асистент в Катедрата по класическа, новогръцка и унгарска филология във ФКНФ на СУ „Св. Климент Охридски“. През учебната 2007/2008 г. е хоноруван асистент по практически английски език към катедрата по англицистика и американистика, ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски“. След спечелен конкурс през март 2010 г. е назначена като асистент в Катедрата по класическа, новогръцка и унгарска филология. От юни 2010 г. е главен асистент в същата катедра.

Преподавателската дейност на Ина Вишоградска не е ограничена единствено с практическото преподаване на езици. Тя е разработила три теоретични лингвистични курса, които следват линията на научно-изследователската ѝ дейност: „*Увод в унгарското езиковедие*“, „*Славянските заемки в унгарски език*“ и „*Езиков контакт*“. Изнасяла е лекции, свързани с интересите ѝ във фонологията и структурата на сричката, в Лайденския и в Амстердамския университет.

Научно-изследователска дейност

Научно-изследователската дейност на Ина Вишоградска е богата и многопосочна. В продължения на една година (2009–2010) тя работи като проучвател в Секцията по

съпоставително езикознание в ИБЕ на БАН. Участва в четири научни проекта, от които един международен. Ръководител е на научния проект „Славянските заемки в унгарския език – създаване на дигитална база данни“ (2011 г.). Взела е участие в 7 научни форума в България и в чужбина.

Заслужава да се отбележи, че Ина Вишоградска е носител на отличието *Huygens* на Холандското министерство на образованието за надеждни млади учени през 2006 г., както и на първа награда за докторска дисертация в категорията *езикознание* от конкурса, посветен на 120-годишнината на СУ „Св. Климент Охридски“ – ФКНФ, 2009 г.

Д-р Вишоградска е автор на 27 научни публикации, като в настоящия конкурс участва с 21 от тях, излезли от печат след защитата на докторската ѝ степен. Научните ѝ интереси са насочени главно към проблемите на фонотактиката, разглеждани в различни аспекти: структура на сричката в общ и съпоставителен план, фонологичните и в по-тесен смисъл фонотактичните механизми на адаптирането на заемките в българския и унгарския език. Няколко нейни публикации проучват различни прояви на езиков контакт (българо-унгарски, българо-английски), както и проблеми на социопрагматиката.

Основният труд на Ина Вишоградска е монографията „*Структура на сричката: съпоставително изследване*“ (София, 2015, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 204 стр). Забележително е, че за първи път в българската лингвистика се появява толкова задълбочено изследване, посветено на проблемите на сричката. Работата представлява съпоставителен анализ на структурата на сричката в английски, български и унгарски език, разгърната в рамките на класическия генеративен подход *предядро-рима*. Изборът на тези три езика е особено интересен, тъй като те се различават както по своята генеалогична принадлежност, така и по морфологичния си тип. Английският език отдавна е обект на изследвания с оглед на силабичната му структура и постигнатите резултати служат за теоретична база при разработката на тази проблематика в други езици. Унгарският език също се оказва доста подробно проучен в този аспект за разлика от българския, който от своя страна предоставя огромно поле за изява. В този смисъл монографията е важна крачка за запълване на празнотата в тази област.

Особено полезна за българската публика е първата глава на монографията, представяща в стегнат вид, но много изчерпателно различни теории за сричката, като по напълно разбираеми причини вниманието е насочено основно към генеративните концепции.

Същинската част на труда на Ина Вишоградска са следващите три глави. Във втора глава е разгледана последователно структурата на сричката в английски, унгарски и български. В трета глава се анализира структурата на предядрото и римата (ядро+кода) в трите езика. Четвъртата глава е особено важна, тъй като в нея се съпоставят данните от разглежданите езици. Неоспорим принос, който Ина Вишоградска внася в полето на фонотактиката, е постигнатото единно описание на сричковите конфигурации в английския, унгарския и

българския въз основа на приложения от нея общ теоретичен подход, дефиниран по-горе. Прецизният и изчерпателен анализ успява ясно да открие сходствата и различията в силабичната структура на проучваните езици. Тук бих искала да обърна специално внимание на два интригуващи и важни извода, до които достига д-р Вишоградска и които подтикват към размисъл и по-нататъшна дискусия:

1. Установява се изключително интересен паралел между трите езика при организирането на предвокалните консонантни сгрупвания в отделни групи, независимо от особеностите на фонологичните им системи и фонотактиката. Според нея този факт се дължи на определена универсалност при конструирането на предядрото и на самата сричка.
2. И в трите сравнявани езика като основен „нарушител“ на сонорната градация в предвокалните кълстери се проявяват елементи с еднакви фонологични характеристики [+сибилян], заемащи крайно място С3 в кълстера #С3С2С1. Това позволява С3 да бъде отделен в съответен придатък към сричковата структура и така да бъде преодоляно нарушаването на сонорната йерархия. Както е добре известно, /s/ е фонема с „особен характер“. Да си припомним например индоевропейското **s mobile*. Дали този феномен не е свързан със структурата на сричката и теорията за празното ядро, както се разглежда в някои съвременни разработки в индоевропеистиката? Нека отбележим и протетична гласна в романските езици (френски, испански), която се появява пред групи *s+консонант* и така сибилянът се силабифицира като кода на предходната сричка. Виждаме, че в унгарския език при адаптирането на заемки пред такива групи също се появява протетична гласна.

Д-р Ина Вишоградска е публикувала редица статии, разглеждащи механизмите на фонологична адаптация на заемки от славянските езици в унгарски. Без съмнение трябва да отбележим тези нейни проучвания като приноси и новаторски в българската лингвистична наука.

В **заключение** бих искала да изразя високата си оценка за научно-изследователската и преподавателската работа на д-р Ина Вишоградска. Методичният и прецизен анализ на впечатляващ по обем езиков материал, новаторството в темата и подхода (по отношение на българската лингвистична наука) разкриват образа на сериозен, ерудиран и смел учен. Въз основа на казаното по-горе и предвид факта, че са спазени законовите изисквания, изразявам своята категорична позиция, че **Ина Георгиева Вишоградска** заслужава да

бъде избрана за **доцент** по професионално направление 2.1. Филология (Общо и сравнително езиковедие – угрофински езици).

София

27.07.2015 г.

доц. д-р Биляна Михайлова

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'BM', is written below the name of the professor.